

Baina zer gertatzen zaio Frantziako alderdi komunistari?

Ba da jadanik* lau hilabete, AK burrukan ari dela AS-ren kontra. Eta jo eta ke ari izan da, Mitterrand jaunak bere prentsa konferentzia ospatu arte bederen.* Harez gero, ixilduko delako susmoa (edo nahia) ba dago.

Polemika mingarri honen une bat hartuko dut nik orain gogotan (Marchais jaunak, eritegitik* atera berri, egin duen esetsia* beste noizbaiterako utziz). Paul Laurent, alderdi komunistako batzorde* nagusiko burkidearen* hitzak erabiliko ditut ardatz bezala.

Irakurle jarraikiak* ba daki nonbait, hilabete honen haseran (otsailean) alderdi sozialistak bilkura bat ospatu zuela Pauen. (Bilkura hau* betiere arretaz* aztertzeakoak dira, iraganaren azterketa kritikoa, etorkizunerako politik modua, eta barneko joera desberdinak ezagutzeko abagadune* ezin hobekak dira eta.)

Paueko AS-ren bilkura horretan, AK-ko Paul Laurent ere izan zen. Begirale bezala egon ere.



Georges Marchais
Alderdi komunistaren idazkari nagusia

Bilkuratik, emandako eritzien arabera* neurtzen badugu behintzat, ez zuen deus* onik atera Paul Laurent jaun horrek. Egin dituen salakuntzak mingarriak dira AS-rentzat, intentzioari buruz duda izpi handirik uzten ez duten horietakoak. Bilkuran ez omen da eboluzio positiborik. Esan nahi baita (eta esan ere egin du), AS eskuinera lerratzen* dela. Hauxe da, hain zuzen, azken hilabete hauetan, modu batera eta bestera, disimuluz edo disimulurik batere gabe, alderdi komunistak sozialistei aurpegira botatzen diena. (Aurpegira hautsa botatzea iruditzen zait niri, itsuturik bereganatzeko asmoz. Baina AS ez da tranpan erori.*)

Baieztapen salatari hori egiteko bi arrazoin ekarri ditu frogatzat* Paul Laurentek. Bata, CERES zuzendaritzatik baztertu nahi dutela (CERES talde hau AS-ren ezkerra da, eta AK-rekin ekintza bateratu zenbait eskatzen duena). Bestea, Mitterrandek ez diola aspaldi honetan Giscardi garrakzi esetsi. Laurentek esan duenez, IV. Errepublikako René Coty-ren parean edo jarriko bide* luke Mitterrandek Giscard.

Azkenik, AS-ren tentazioa klase kolaborazioa dela salatu du. Erreformista da AS, haren gardiz.*

Salakuntza gogor hauen arrazoinak AS-n ikusten ditu Paul Laurent jaunak. Nik, beste ohargile askorekin, AK-n bertan ikusiko nituzke. Esplika nadin. Konstatazio oso simple batetatik hasiko naiz. Alderdi sozialista lehengo bera da, hots,* Programa Bateratua sinatu* duena. Hari jarraitu nahi dio. Eta, gero, ba dira esplikatzaile izan daitezkeen gainerako arrazoinak ere. Batzu* aipatzea aski* izanen dugu.

Diotenez, AK haserre dago, partidu bezala alderdi sozialistak gaina hartu diolako. Izan ere, entzun dudanez, frantsesen botu intentzioetatik 34 % sozialistengana joango lirakeke, eta 18 % komunistengana. Frantziako partidurik nagusiena alderdi sozialista dela aitortzera eta onartzera ohitu beharra dadukate komunistek. Horrek denbora eskatzen du. Paul Laurenti ere ea AK ezkerreko alderdirik handiena zenentz galdetu diotenean, «hoberena bai behintzat» erantzun du, horixe soilik.

Diotenez, AK-ren jokabide gogor berri honen zergatikoa alderditik eta Frantziatik kanpo legoke. Ate zabalduen eta leiho irekien jarrera* aldatu egin da. Moskun bezala Mendebaldean* ere AK gehienek taktika aldatu egin omen dute. Konturatu baitira, zabalduz zabalduz bigundu eta urtu egiten zirela. Atea zabaldurik, jendea sartu ez baina atera egiten zela. Dena den, ateka* gorri batetan aurkitzen dira, bai, agintera joan nahi badute. Bietatik bat: edo beste alderdiekin plataforma bat eginez erreformismoan erortzen dira, edo dotrina eta teoria arretaz zainduz, gerora ere oposizioan gelditzen dira, garai hoberen zain. (Joan ALTZIBAR.)

Mitterrand, denen eta denaren gainetik

Ostegunaren* (otsailaren 13aren) zain zegoen ezker jendea Frantzian. Prentsa konferentzia bat egin behar zuten Mitterrandek, sozialisten buruzagiak.

Jendearen zainegote hau komunistak eta sozialisten artean dagoen burruka girotik dator, eta, zehatzago, Marchais jaunak Mitterrandengatik beragatik esan zutenetik.

Mitterrandek, bestalde, polemista oso ezaguna eta bizia eta beldurgarria da. Baina politikari hobea.

Zer egin du? Marchais atakatu beharrean, Giscard lehendakaria atakatu du, honen politika ekonomikoa atakatu du, bere etsai politikoa non dagoen garbi utzi, eta ez dela bera kapitalismoaren kudeatzaile* izango adieraziz. Oposizioko gobernu bailitzen* eraiki da oraingoan alderdi sozialista. Hain zuzen, rugbyaren eta futbolearen egin ohi den bezalaxe, Gobernuako ministro bakoitzari alderdi sozialistak bere gizon zaintzaile eta kontrolatzaile bat jarri dio aurrean.

Kazetariak, hala ere, Gobernuari buruz esan zezakeena baino maiteago zuten alderdi komunistaren gain esango zuena. Bereziki Marchais jaunaren kontra ea zer esaten zuten. Honek azpikolpe bat eman baitzion, klinikatik atera bezain laster. Pertsonalki atakatu zuten Mitterrand, «sür de lui et dominateur» (bere buruaz segur eta besteren dominatzaile) dela esanez. Frantsesarentzat, esakuntza hau beste zerbaiten oihartzuna* da. De Gaulle-k Israeli buruz esandakoa da. Eta garai hartan irain* bezala joan izan zen. Intentzio horrekin, eta zirikatzearen ere, egina da hori orain ere, textuinguruak ez baitu hor inolako zailantzarantz lekurik uzten.

Zer egingo du, bada, Mitterrandek?